

KVALITETSDEKLARATION

Särskild utbildning för vuxna: elever per den 15 oktober

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0110

Referenstid

15 oktober 2017

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	9
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att visa antal elever i särskild utbildning för vuxna. Statistiken är uppdelad per skolkommun, vilket är den kommun som skolenheten befinner sig i. Statistiken visar även vilken studienivå eleverna har läst på, samt antal utbildningstimmar fördelade på skolförlagd- och arbetsförlagd utbildning.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolenheternas verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Informationsbehovet omfattar övergripande statistik om antal elever som går särskild utbildning för vuxna, i vilka skolkommuner de finns samt vilka hemkommuner de har. Även informationsbehov rörande studienivå samt antal utbildningstimmar per elev finns.

De viktigaste användarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), Utbildningsdepartementet, liksom skolenheter, kommuner, företag, forskare och massmedia. Delar av statistiken används också till den internationella rapporteringen av utbildningsindikatorer till Eurostat och OECD.

Ingen statistik tas fram avseende studieresultat för elever i särskild utbildning för vuxna. I dagsläget finns dock inget känt informationsbehov för detta.

1.2 Statistikens innehåll

Målstorheterna för statistiken om elever i särskild utbildning för vuxna är olika summor av antalet elever som uppnår vissa egenskaper, till exempel hur många som läser på en viss nivå. Medelvärden förekommer till exempel vid beräkningar om hur många utbildningstimmar vissa grupper har. Andelar beräknas också på flera egenskaper. Spridningsmått för kommuner förekommer också för flera variabler.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen är samtliga elever inskrivna i särskild utbildning för vuxna. I särskild utbildning ingår vuxna med utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år. Eleven ska sakna sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge, och ha förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Målpopulationen är samtliga elever inskrivna i särskild utbildning för vuxna den 15 oktober. Överensstämmelsen mellan intresse- och målpopulation anses god då merparten elever inskrivna i särskild utbildning för vuxna finns inskrivna på en skolenhet under mätdatumet.

Målobjektet utgörs av varje elev inskriven i särskild utbildning för vuxna under mätdatumet. Observationsobjekt är deltagare i särskild utbildning för vuxna och som deltar på någon av utbildningsnivåerna grundsärskolenivå, träningsårskolenivå samt gymnasiesärskolenivå. En deltagare är en person på en unik skolenhet och utbildningsnivå. En elev (individ) kan således förekomma som flera deltagare vid ett och samma mättillfälle eftersom eleven kan delta i undervisning i olika nivåer och vid olika skolenheter.

1.2.2 Variabler

Målvariablerna i undersökningen stämmer bra överens med intressevariablerna.

Överrensstämningen mellan observationsvariablerna och målvariablerna anses även den vara god i denna undersökning. Variablerna kön och ålder tillkommer som målvariabler då de beräknas utifrån observationsvariabeln personnummer.

Två av observationsvariablerna hämtas från registret över totalbefolkningen (RTB). De är variablerna folkbokföringskommun (hemkommun) och födelseland.

Det finns en viktig skillnad mellan intresse- och observationsvariabler, vilket är att intressevariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

Likaså anses överrensstämningen mellan undersökningens målvariabler, som samlas in och tas från skolenhetsregistret, god i denna undersökning eftersom det enbart finns en liten risk för att alla skolenheter som har särskild utbildning för vuxna inte ingår i Skolenhetsregistret.

Statistikens målvariabler är:

Skolenhetskod	Identitetskod för skolenhet enligt Skolverkets skolenhetsregister.
Skolkommun	Kommun där skolenheten är verksam.
Kommunalförbund	Om skolkommunen ingår i ett kommunal-/gymnasie-/utbildningsförbund.
Huvudman	Typ av huvudman enligt Skolverkets skolenhetsregister.
Kön	Deltagarens kön enligt personnumret.
Ålder	Deltagarens ålder vid slutet av året för mätningen enligt personnumret.
Folkbokföringskommun	Den kommun deltagaren var folkbokförd i enligt Registret över totalbefolkningen (RTB), aktualitet 2017-09-30. För individer som saknar denna uppgift antas hemkommunen vara densamma som skolkommunen.

Födelseland	Uppgift från Registret över totalbefolkningen (RTB), aktualitet 2017-09-30. För individer som saknar denna uppgift antas födelselandet vara Sverige.
Studienivå	Den studienivå deltagaren finns på (grundsärskolenivå exklusive träningskola, träningskolenivå eller gymnasiesärskolenivå).
Antal elevtimmar	Antal elevtimmar under mätveckan för en deltagare på en specifik studienivå och en specifik skolenhet. Detta gäller både skolförlagd och arbetsförlagd utbildning var för sig samt totalt.
Gruppstorlek	Antal elever i en grupp.
Antal grupper	Antal grupper av den aktuella storleken

1.2.3 Statistiska mått

Statistiska mått som anges i statistiken är antal, andelar, summor och medelvärden. Även spridningsmått för kommuner gällande elevantal och grupper presenteras.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisning sker per län, kommun, kommunalförbund, kön samt studienivå. Studienivå i sin tur delas upp på grundsärskolenivå exklusive träningskola, träningskolenivå och gymnasiesärskolenivå.

1.2.5 Referenstider

Undersökningen avser alla deltagare i särskild utbildning för vuxna under mätveckan som innehåller mätdatumet 15 oktober. Volymen under mätveckan används som en skattning av volymen elever i särskild utbildning för vuxna under referensperioden 2017-07-01 – 2018-06-30. Den ordinarie insamlingsperioden pågår från och med 15 oktober till och med 1 november, därefter pågår insamlingen några veckor till för att säkerställa att samtliga aktiva skolenheter har redovisat sina uppgifter.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över elever i särskild utbildning för vuxna är en totalundersökning på individnivå och den allmänna bedömningen är att den statistik som publiceras håller god kvalitet. Materialet granskas löpande under insamlingens gång och huvudmännen till skolenheterna som finns inrapporterade i materialet återkontaktas bland annat vid stor differens gällande elevantal jämfört med föregående års period.

För Registret över totalbefolkningen (RTB) har kontrollundersökningar gjorts där uppgifterna jämförts i RTB med Skatteverkets folkbokföringsdatabas. Dessa visar på att innehållet i folkbokföringen och RTB överensstämmer i mycket hög grad och att tillförlitligheten är god i RTB.

2.2 Osäkerhetskällor

Eftersom statistiken är totalräknad anses osäkerhetskällorna generellt sätt vara små. De finns dock en liten risk att huvudmännen inte rapporterar in nya skolenheter i skolenhetsregistret, som utgör ramen för undersökningen. Se vidare förklaring under 2.2.2. *Ramtäckning*. Skolenhetsregistret anses trots det ha god täckningsgrad och uppdateras kontinuerligt allt eftersom undersökningen pågår.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen är alla skolenheter som bedriver verksamheten särskild utbildning för vuxna. Skolenheterna som ingår i ramen för undersökningen hämtas från Skolverkets skolenhetsregister. De villkor som ställs när ramen skapas är att skolenheterna har verksamhetsformen särskild utbildning för vuxna samt att skolenheterna är registrerade som "aktiv". Skolenheterna själva ser till att uppdatera skolenhetsregistret med förändringar.

Underteckning förekommer eftersom en del skolenheter inte uppdaterat sina uppgifter i skolenhetsregistret. En del av dessa skolenheter är medvetna om denna återkommande insamling så det händer att de själva hör av sig och meddelar att den inte är med i ramen. I sådana fall läggs den till och tillåts lämna uppgifter. Överteckning är vanligare och beror på samma orsak, att skolenheterna inte har uppdaterat sina uppgifter. Närmare bestämt att de inte har registrerat att de slutat bedriva verksamhet inom denna skolform. Detta är dock inte något problem eftersom skolenheterna markerar i frågeformuläret att de inte har några uppgifter att redovisa.

Osäkerheter som beror på täckningsfel bedöms vara mycket få och anses inte påverka tillförlitligheten nämnvärt.

2.2.3 Mätning

Statistikens kvalitet är beroende av uppgiftslämnarnas kvalitet på de efterfrågade uppgifterna. Skolenheter registrerar uppgifterna via elektroniska frågeformulär. De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att instruktioner feltolkas eller missuppfattas. Manuell granskning sker löpande allt eftersom uppgifterna kommer in till SCB. Vid misstänkta fel i registreringen återkontaktas uppgiftslämnaren som får möjlighet att kontrollera uppgifterna och eventuellt göra en ny registrering. De fel som upptäcks är ofta lätta att korrigera. Dataregistreringsfel förhindras nästan helt genom automatiska kontroller som signalerar om uppgiftslämnaren försöker registrera ett ogiltigt värde.

Uppgifterna till RTB-registren hämtas från de externa folkbokföringsregistren som är administrativa till sin karaktär. Primärt är det Skatteverket som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Insamlingen genomförs i fastställda rutiner och med hjälp av olika typer av blanketter. Hur uppgiftsinsamlingen och dataregistreringen i praktiken går till framgår av den interna handbok i folkbokföring som används i arbetet på Skatteverket.

De observationsvariabler som hämtas från RTB anses ha mycket god kvalitet då registret är uppdaterat inför undersökningens mätvecka.

2.2.4 Bortfall

Statistiken över elever i särskild utbildning för vuxna baseras på en undersökning som har full svarsfrekvens, alla skolenheter inom särskild utbildning för vuxna har alltså lämnat in uppgifter. Inget känt objektsbortfall finns i undersökningen då det inte finns någon direkt kunskap om skolenheterna har lämnat in uppgifter för samtliga observationsobjekt, dvs. deltagare. Då elevuppgifter från föregående läsår är förtryckta i frågeformuläret är risken ändå liten att ett objekt som tidigare ingått i rapporteringen faller bort. Möjligtvis skulle detta kunna ske med helt nya elever, dock bedöms risken för att ett sådant eventuellt objektsbortfall skulle påverka statistiken nämnvärt vara mycket liten. För utökad riskminimering av svarsbortfall kontaktas skolenheter som rapporterat ett betydligt högre eller lägre antal deltagare i särskild utbildning för vuxna i jämförelse med föregående läsår.

Skolenheterna har lämnat in samtliga efterfrågade uppgifter för deltagarna och därmed finns inget partiellt bortfall som kan snedvrída statistiken.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när det insamlade materialet bearbetas, både manuellt eller maskinellt.

För statistiken över elever i särskild utbildning för vuxna granskas skolenheternas uppgifter i samband med att de lämnas in. När allt material kommit in sker ytterligare granskning manuellt. Kontroller görs då huvudsakligen mot föregående läsårs elevuppgifter. Om det finns misstänkta felaktigheter återkontaktas uppgiftslämnaren, varvid uppgifterna bekräftas eller rättas.

Inga indikationer finns på att statistiken skulle vara påverkad av bearbetningsfel, men inga särskilda studier har genomförts kring detta.

För Befolkningsstatistiken gäller att själva dataregistreringen sker på Skatteverket. Då uppgifterna bereds, dataregistreras och bearbetas inom folkbokföringen genomförs både manuella och maskinella kontroller som kan ge upphov till rättelser och korrigeringar.

När uppgifterna sedan aviserats till SCB granskas de i de olika skeden av bearbetningar som görs innan de godkänns för inläggning i RTB:s slutliga observationsregister.

Det finns inga särskilda studier gjorda över eventuella bearbetningsfel i Befolkningsstatistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från referenstidpunkten till publicering är ca fem månader.

3.2 Frekvens

Uppgifter samlas in vid en årlig mätning under mätveckan kring 15 oktober. Från början av oktober till ett par veckor efter den 1 november har uppgiftslämnarna möjlighet att skicka in uppgifterna. När detta är granskat och klart sammanställs uppgifterna till ett register, vilken statistiken sedan skapas ifrån. Efter detta redovisas den slutliga statistiken, vilket görs en gång per år.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik, www.scb.se/publiceringskalender.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se, och består dels av standardiserade tabeller och dels av uppgifter på kommunnivå i *Jämförelsetalsdatabasen* (www.jmftal.artisan.se). Statistiken publiceras också i Skolverkets olika publikationsserier t.ex. *Barn, elever och personal Riksnivå*.

För årgångarna 1993/94 och tidigare år finns elevstatistik publicerad i SCB:s *Statistiska meddelanden*, serie U60. Elevstatistiken avseende årgångarna 1995 t.o.m. 2013 publicerades i *Statistisk Årsbok* och *Utbildningsstatistisk Årsbok* som båda utgavs av SCB.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

SCB utför på beställning mer omfattande specialbearbetningar av primärmaterial.

Dessutom kan användare själv skapa tabeller från webbdatabasen *Jämförelsetal*, där man väljer tabellutformning utifrån ett antal variabler, t.ex. antal elever i huvudmannens skolenheter.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras som Excel-tabeller med flikar som innehåller information om definitioner. Det finns 5 olika tabeller, varav tabell 1 innehåller samliga skolformer om elever och tabell 2 innehåller elever och grupper. Tabell 3a innehåller elevernas studievinnå och gruppstorlek och i tabell 3b kan man se spridningsmått för kommuner. Slutligen innehåller tabell 4 elevernas ålder.

4.4 Dokumentation

Statistiken över elever i särskild utbildning för vuxna är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0110.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Referenstidpunkten har hela tiden varit en mätvecka i oktober. Det finns jämförbart material från och med 1992.

Under åren sedan 1992 har observationsvariablerna inte förändrats nämnvärt. Exempel på en förändring över tid (exkl. gruppuppgifter) är att observationsvariabeln som anger antal elevtimmar, om 60min, på utbildningsnivå 1 togs bort år 2014. Samma år tillkom tre nya variabler som anger antal elevtimmar avseende skolförlagd utbildning, arbetsplatsförlagd utbildning (lärlingsutbildning och APL) samt en observationsvariabel som anger totalt antal elevtimmar där antal elevtimmar avseende skolförlagd utbildning och arbetsplatsförlagd utbildning summeras.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna, se avsnitt 1.2.4 *Redovisningsgrupper* anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB. De främsta jämförelserna man kan göra mellan grupper är mellan flickor och pojkar givet en annan grupp. Dock kan jämförbarheten för kommuner och skolenheter med få antal elever bli missvisande då variationerna kan vara stora.

Ingen annan undersökning bidrar med uppgifter för elever i särskild utbildning för vuxna.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Den insamlade statistiken används även vid beräkningen av kostnader för utbildningsväsendet samt pedagogisk personal.

Det finns stor möjlighet att sam använda statistiken eftersom statistiken om elever i särskild utbildning för vuxna redovisas på kommunnivå. Ett exempel är att den kan sam användas med annan statistik inom Skolverkets nationella uppföljningssystem. De register som ligger till grund för statistiken kan även sam köras med andra register, då registren avseende elever i särskild utbildning för vuxna (exkl. gruppuppgifter) finns på individnivå.

5.4 Numerisk överensstämmelse

De insamlade uppgifterna används utan anpassningar i statistiken, följaktligen råder numerisk överensstämmelse.

För de uppgifter som hämtas från registret över totalbefolkningen (RTB) som avser en viss tidpunkt är den numeriska överensstämmelsen allmänt god.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt personuppgifts-lagen (1998:204).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehovet är under utredning. Primärmaterialet (datafiler) behålls i två år.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter ([SKOLFS 2011:142](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs av kommissionens förordning (EU) nr 912/2013. Förordningen är utfärdad 23 september 2013 och reglerar bland annat referensperioder för och vilka uppgifter som efterfrågas i den internationella rapporteringen. Uppgifter från insamlingen rapporteras till OECD och Eurostat.

F Historik

Uppgifter avseende elever inom särskild utbildning för vuxna har samlats in av SCB på ett likartat sätt sedan läsåret 1992/93.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Christina Sandström
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 332 00